

VA SER NOVEL·LISTA,
NARRADOR I
ARTICULISTA

Xavier Garcia i
Pujades

Periodista i escriptor

De set en set

Josep M.
Pasqual

Enric Massó i Riudoms

Fa cosa d'un mes, la vila de Riudoms (Baix Camp), a través del Centre d'Estudis Riudomencs Arnau de Palomar (fundat el 1978, un dels més actius dels molts que hi ha a Catalunya), va organitzar –amb el suport de l'Ajuntament i la Diputació de Tarragona– una sessió d'homenatge i estudi de la persona i obra del novel·lista i activista periodístic i polític Enric Massó i Urgellès (Barcelona, 1914-1986), en ocasió del centenari del seu naixement. Qui era Enric Massó i Urgellès? Com que ja fa gairebé trenta anys que va morir i com que, en aquest país, si no hi ha algú que et projecti al primer pla de l'actualitat, les persones i el que han fet s'obliden aviat, la bona i esforçada gent del Centre d'Estudis han fet santament de rescatar-lo per recordar una vida de fidelitat continuada a l'esperit de Catalunya (com deia el Dr. Trueta), a la justícia social (com va demostrar en multitud d'articles) i a la literatura pròpia del país, creant-la en les diverses vessants d'home de teatre, novel·lista, narrador i articulista.

JOAN OLLER

IAIXÒ ÉS EL QUE ES VA ANAR detallant en la Jornada d'Estudi, la salutació i presentació de la qual anà a càrrec de Jordi Agràs, director de Cultura de la Generalitat a Tarragona; d'Anton Marc Caparó, president del Centre Riudomenc, i del poeta i periodista Miquel-Lluís Muntané i la filòloga Maria Eugènia Perea, els quals, recordant el que diuen els estatuts de l'entitat, van voler fer pública "la voluntat de fer conèixer l'obra de riudomencs que hagin destacat en el panorama cultural del nostre país", com ja havien fet per escrit, poc després de la mort de Massó, a la molt notable revista que editen, anomenada *Lo foc*. I és que, per bé que nascut a Barcelona, els pares de Massó eren de Riudoms, i això –en el santoral de l'onomàstica local– imprimeix caràcter, doncs no deu ser pas perquè sí que en aquesta vila –beneïda terra d'avel·laners i de cretalls d'hortalisses mironianes– hi van veure les primeres llums el beat Bonaventura, el transcendent Antoni Gaudí, l'entranyable compositor Joan Guinjoan i d'aquí a uns anys –ara que de poc ha dépassat la seixantena– algú haurà de recordar, si pot ser en vida, el molt que ha fet per la cultura d'aquestes terres, amb ambició literària per a tota la catalanitat, l'Eugeni Perea i Simon, digne successor dels anteriors.

DONCS, TOT AIXÒ ERA PRESENT en l'ànim dels ponents convidats a aquesta Jornada d'Estudi, el primer dels quals, Carles Martí –de Castellvell del Camp, escriptor i viatger–, tractà la relació de Massó amb Riudoms, el poble que mitificà en les seves novel·les com *Redoltes*, del qual pouà el saborós llenguatge i, tant com això, la saviesa innata del viure dels homes i dones "doblegats a la terra, perquè la terra ho és tot". El crític literari, editor i gestor cultural Oriol Izquierdo abordà la novel·lística de Massó, sobretot amb la sonada polèmica que se suscità en el món literari català, el 1960, en guanyar el Premi Sant Jordi amb la novel·la *Viure no és fàcil*, un premi al qual també concorria Mercè Rodoreda amb la que havia de ser la molt celebrada *La Plaça del Diamant*. Al jurat, Pla i Fuster, com recordà Izquierdo, gairebé s'insultaren en favor i en contra de la novel·la de Massó, que hagué de pagar un llarg silenci posterior.

Una vida de fidelitat continuada a l'esperit de Catalunya, a la justícia social i a la literatura pròpia del país

PER LA SEVA BANDA, Enric Gallén, catedràtic de la UPF, expert en el teatre català dels segles XIX i XX, parlà de la dramaturgia de Massó, destacant-ne el seu realisme i compromís social, el llenguatge popular i directe i el domini de la tècnica del diàleg escènic. Finalment, un servidor vaig parlar de la seva obra periodística, escampada entre 1975 i 1985 pels mitjans de l'època (*Destino*, *El Correo Catalán*, *El Pont*, *Avui*, *Serra d'Or*, *Canigó* i *La Humanitat*, d'ERC, partit del qual era militant) i reunida, el 2004, per Edicions Joica en el volum *Viscut de prop. Recull d'articles periodístics*, prologat per Miquel-Lluís Muntané, promotor amb Víctor Pallàs, la filla Margarida Massó (present a l'acte de Riudoms) i la mare d'aquesta, Concepció Ferrer (mortal'any passat), de l'edició d'aquests textos.

TOTS ELLS DONEN FE d'una vida d'arriscada plenitud: dels anys vint, fundant revistes en català, amb el poeta i editor Janés i Olivé i Andreu Rosselló Pàmies, director d'*El Correo Catalán* després de la guerra, als anys trenta, militant al Partit Nacionalista Català, passant pel tràngol del 36-39 i l'exili posterior, on amb altres resistents catalans (entre ells Manuel Cruells) exercí importants tasques al servei dels aliats per veure si es decidien a foragitar Franco.

'Happy birthday'

Aquesta setmana (divendres, dia 19) farà un any que Felip de Borbó és Felip VI d'Espanya. Això significa que durant uns dies es parlarà (més) del rei, amb un estil cortesà. És com si els redactors es possessin davant la pantalla amb corona. Segons sembla, en aquest primer aniversari, es tracta de potenciar les virtuts del nou rei per oposició als defectes de l'antic.

Un parell d'exemples. En un diari (pro monàrquic) de Barcelona es destaca, entre diverses altres oposicions, que l'antic regnat era opacitat i que el nou regnat és transparència. Perfecte. Però dir-ho ara no té mèrit. Perquè entre el 1975 i el 2014 mai no es va destacar l'opacitat borbònica. Havíem sentit a dir que Joan Carles I era un rei "campechano", però no un rei "opaco". En un diari de Madrid es destaca, entre diverses altres oposicions, que el que està fent el nou rei és "deshacer los pasos mal dados" per l'antic rei. També perfecte. Però tampoc en el missatge d'abdicació l'antic rei va dir que la seva retirada tingués res a veure amb cap mal pas. Al contrari, va argumentar que "Cuando el pasado mes de enero cumplí setenta y seis años (hace ya cerca de cuatro décadas de mi proclamación como rey) consideré llegado el momento de preparar en unos meses el relevo...". Vaja que, oficialment, va abdicar per raons biològiques o biogràfiques, no senderistes.

Entretingut les setmanes prèvies al primer aniversari en xiulades i desamors fraternals, he topat amb una fotografia del rei Felip VI al seu despatx al palau de la Zarzuela. Qui vulgui, la pot veure (aquesta o altres de semblants) a la xarxa. És el despatx privat i també on fa les reunions de treball protocol·làries. Doncs bé, el despatx està presidit per un immens retrat de Carles III. Segons veus autoritzades, Carles III és el monarca preferit de Felip VI (ell mateix va fer instal·lar el quadre al despatx, just darrere el clatell, segons seu). Carles III (fill de Felip V), el borbó iniciador de la persecució política de la llengua catalana al set-cents. *Happy birthday*.

EN
SÍSIF

Jordi
Soler

